

XVII. ročník Adiktologické
konference JČ kraje

Představení principů a procesů drogových problem-solving soudů

Mgr. Vladimír Polák
Krajský soud v Ústí nad Labem

PROBLEM-SOLVING JUSTICE

Výkon soudní moci při kterém se soudy nad rámec rozhodnutí případu snaží též řešit problémy, které lidi k soudu přivedly.

- 1989 Miami – první specializovaný soud pro pachatele trestných činů, kteří byli závislí na drogách. Vize - nevěznit, ale prostřednictvím intervenčního programu řešit pachatelovu závislost.
- 90. léta USA, Austrálie, Kanada, Nový Zéland – drogové soudy, soudy pro domácí násilí, pro řízení v opilosti , pro sexuální násilí, pro veterány, pro duševní zdraví, pro bezdomovectví, pro domorodé obyvatelstvo, soudy zaměřené na ohrožené děti, na rozpad rodiny a následnou péči o děti ...
- 1996 NY - Center for Court Innovation
www.courtinnovation.org

2007
Principles of Problem-Solving
Justice

www.courtinnovation.org/sites/default/files/Principles.pdf

Rozšiřování obzorů soudců

Aktivní zapojení komunit

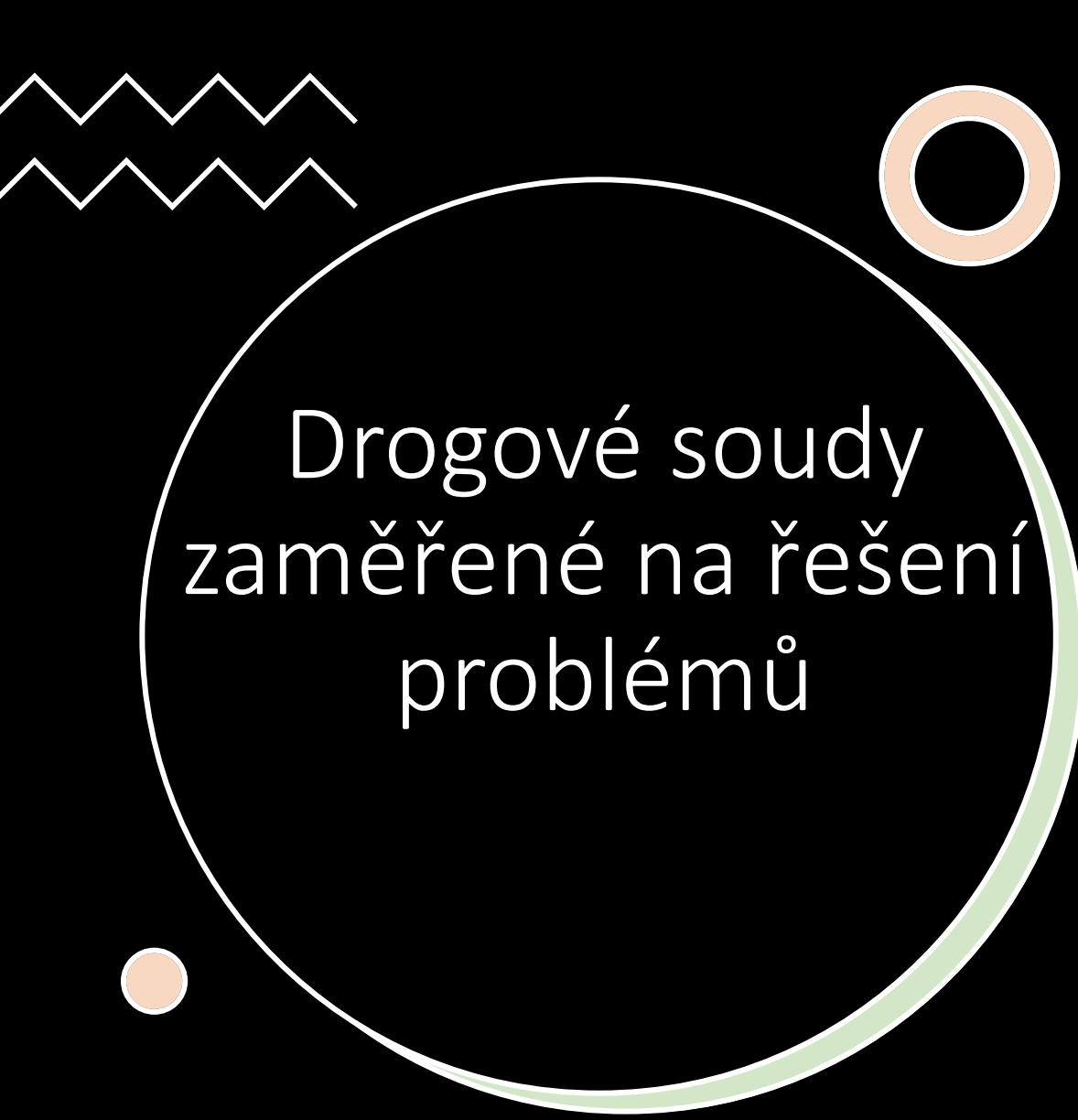
Interdisciplinární spolupráce

Individuální přístup využívající nástroje pro vyhodnocení rizik a potřeb, které vychází z vědeckého poznání (evidence-based přístup)

Intenzivní soudní monitoring intervencí s důrazem na odpovědnost účastníka

Vyhodnocování dat a efektivity (procesy, úspěšnost intervence) s cílem neustálého zlepšování

Terapeutická justice

Drogové soudy zaměřené na řešení problémů

- Opioidové intervenční soudy – soudní řízení je zaměřeno na záchranu životů.
  - Trestní drogové soudy (včetně speciálních zaměřených na mladistvé) – soudní řízení je zaměřeno na léčbu drogové závislosti; léčba se zohlední v odklonu trestního řízení nebo při ukládání trestu.
  - Rodinné drogové soudy - soudní řízení je zaměřeno na léčbu drogové závislosti, posílení rodičovských kompetencí a uspořádání rodinných vztahů.
-

Opioidové intervenční soudy principy

2017 Buffalo Opioid Court

https://ww2.nycourts.gov/courts/problem_solving/opiod

- Co nejširší věcná příslušnost soudu.
- Okamžitý screening na riziko předávkování.
- Informovaný souhlas po konzultaci s advokátem.
- Zastavení trestního stíhání nebo urychlené podání obžaloby.
- Rychlé klinické hodnocení a nasazení léčby.
- Podpůrné služby.
- Častý soudní dohled a kontrola dodržování programu.
- Intenzivní case management.
- Pokračující podpora po dokončení programu.
- Vyhodnocení účinnosti programu směřující k jeho vylepšování.

Opioidové intervenční soudy procesy

- Zatčení.
- Do několika hodin po zatčení screening na riziko předávkování.
- Do 24 hodin po zatčení komplexní klinické posouzení, plán léčby a jeho realizace.
- Soudní dohled se realizuje každý všední den – motivační rozhovory se soudcem, namátkové testování s tím, že se neukládají represivní sankce za pozitivní test na drogy; sankce se ukládají např. za manipulaci se vzorkem, za nedostavení se k soudu.
- Stabilizační období trvá 90 dnů.
- Poststabilizační období přebírají tradiční drogové soudy.

Trestní soudy pro léčbu drogových závislostí

Poslání: Potlačit závislost na alkoholu a jiných drogách a tím omezit kriminalitu.

Protidrogové soudy nabízejí pachateli trestného činu účast na léčbě. Výměnou za úspěšné dokončení léčebného programu může soud původní obvinění zrušit, snížit nebo odložit trest, nabídnout menší trest nebo nabídnout kombinaci těchto možností.

Soudce je ústřední postavou týmového úsilí, které se zaměřuje na abstinenci a odpovědnost jako primární cíle

Soudy vytvářejí prostředí s jasnými a určitými pravidly, jejichž dodržování je v kompetenci jednotlivce. Účastník se například buď dostaví k soudu, nebo ne, účastní se léčebných sezení nebo ne; drogové testy odhalí užívání drog nebo abstinenci. Dodržování pravidel je okamžitě a přímo sděleno soudci, který odměňuje přístup nebo penalizuje nedodržení.

Trestní soudy pro léčbu drogových závislostí procesy

- Zahájení řízení, výběr vhodného případu.
- Přijetí do programu.
- Individuální intervenční program.
- Pravidelný soudní dohled.
- Systém odměn a sankcí.
- Vyhodnocení intervenčního programu.
- Následná péče.

Doporučená praxe -

https://www.nycourts.gov/legacyPDFS/courts/problem_solving/drugcourts/RecommendedPractices.pdf

Rodinné soudy pro léčbu drogových závislostí specifika

Primárním hlediskem je nejlepší zájem dítěte a zajištění jeho bezpečí.

Součástí intervenčního programu je též rodinná terapie.

Důraz na rychlé řešení.

Doporučená praxe - <https://fdac.org.uk/information-for-professionals/>

Co máme v ČR?

Justiční akademie a vzdělávání soudců, tzv. moderní opatrovnická justice – přístup zaměřený na řešení problémů, interdisciplinární přístup, evidence-based přístup, trauma zohledňující přístup.

Soudní sociální pracovníci.

Aktivity Krajského soudu v Ústí nad Labem – Iniciativa Pro dítě 21 <https://prodite21.cz/>

- neformální projekt projednávání a rozhodování případů novorozeneých dětí, jejichž rodiče mají závislost na návykových látkách,
- projekt Posílení občanskoprávní ochrany dětí, které jsou obětí domácího násilí.

Děkuji za pozornost

VPolak@ksoud.unl.justice.cz

